

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра ландшафтної та туристично-
рекреаційної архітектури
«Затверджую»

191	Архітектура та містобудування	Сторінка 1 з 5
-----	-------------------------------	----------------

Завідувач кафедри
Яценко В.О.

«___» _____ 20__ р.

Розробник силабуса
Яценко В.О.

СИЛАБУС

Регіональне планування екологічно-містобудівних систем

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ВК.03.03
2) Навчальний рік: 2023-2024
3) Освітній рівень: другий рівень вищої освіти (магістр)
4) Форма навчання: <u>денна</u> , заочна, дуальна, дистанційна, змішана
5) Галузь знань: архітектура та містобудування
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 191 «Архітектура та містобудування»
8) Статус освітньої компоненти: обов'язкова
9) Семестр: 1
11) Контактні дані викладача: док.арх., проф., ЯЦЕНКО Віктор Олександрович, iatsenko.vo@knuba.edu.ua , (067)-232-04-18
12) Мова викладання: українська
13) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс):
14) Мета курсу: Метою дисципліни є висвітлення теоретичних основ та регіональних аспектів щодо планувальної, функціональної, економічної організації еколого-містобудівних систем на різних рівнях районно-планувальних робіт та надання майбутнім магістрам широких знань про об'єктні, законодавчі та регіональні особливості формування об'єктів екологічного, рекреаційного, туристичного та природного призначення.

15) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентності
1	РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури, містобудування, ландшафтних та туристично-рекреаційних об'єктів, і є основою для оригінального мислення та проведення самостійних досліджень.	Індивідуальна робота	Лекції, Практичні роботи	ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК09, ЗК12, СК01, СК02, СК03, СК05, СК07, СК10, СК12, СК13, СК16, СК17

2	РН03. Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій та пропонувати варіантне рішення завдання.	Індивідуальна робота	Лекції, Практичні роботи	ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК09, ЗК12, СК01, СК02, СК03, СК05, СК07, СК10, СК12, СК13, СК16, СК17
3	РН04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проектування інноваційних об'єктів містобудування, ландшафтної архітектури, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.	Індивідуальна робота	Лекції, Практичні роботи	ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК09, ЗК12, СК01, СК02, СК03, СК05, СК07, СК10, СК12, СК13, СК16, СК17
4	РН07. Здійснювати проектне моделювання, обирати цифрові технології та програмні засоби для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру, розробки і реалізації проектів у сфері архітектури, містобудування, ландшафтно-рекреаційних туристичних комплексів, оформлення відповідної наукової та технічної документації, виготовлення наочних ілюстративних матеріалів.	Індивідуальна робота	Лекції, Практичні роботи	ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК09, ЗК12, СК01, СК02, СК03, СК05, СК07, СК10, СК12, СК13, СК16, СК17
5	РН11. Приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики. Ініціювати участь у розробці конкурсних проектів для професійної аудиторії і громадського обговорення спрямованого на підвищення якості архітектурно-містобудівного і ландшафтного середовища.	Індивідуальна робота	Лекції, Практичні роботи	ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК09, ЗК12, СК01, СК02, СК03, СК05, СК07, СК10, СК12, СК13, СК16, СК17

16) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумко- вого контролю
30	10	-	РГР	50	екзамен
Сума годин:				90	
Загальна кількість кредитів ECTS				3	
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				30 (1)	

17) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Модуль «Регіональне ландшафтне планування еколого-містобудівних систем»

Змістовий модуль 1. Методологічні та нормативно-правові засади регіонального ландшафтного проектування.

Тема 1. Сутність ландшафтного проектування. Його завдання та функції. Зв'язок ландшафтного проектування з іншими дисциплінами.

Тема 2. Законодавче та нормативне регулювання ландшафтного проектування.

Тема 3. Територіальні рівні ландшафтного проектування. Зв'язок регіонального ландшафтного проектування з ландшафтним проектуванням на місцевому рівні.

Змістовний модуль 2. Огляд зарубіжного досвіду регіонального ландшафтного проектування.

Тема 4. Завдання та функції ландшафтного планування і проектування в Західній Європі. Зв'язок ландшафтного проектування з концепціями просторового розвитку.

Тема 5. Загальний огляд концепції ландшафтного планування Німеччини. Зміст ландшафтного плану.

Змістовний модуль 3. Історичний досвід ландшафтного проектування в Україні.

Тема 6. Огляд історичного досвіду ландшафтного проектування в Україні.

Змістовний модуль 4. Окремі структурні компоненти регіонального ландшафтного проектування.

Методи оцінювання.

Тема 7. Геологічна та геоморфологічна будова.

Тема 8. Кліматичні умови.

Тема 9. Водні ресурси.

Тема 10. Ґрунтовий покрив. Біотопи. Землекористування.

Тема 11. Антропогенні елементи формування ландшафту.

Тема 12. Оцінка та зниження ризику небезпечних процесів у довкіллі.

Тема 13. Ландшафти. Естетика ландшафту.

Тема 14. Комплексна оцінка ландшафту. Методи оцінювання. Застосування ГІС-технологій.

Змістовний модуль 5. Ландшафтний план. Зміст та структура.

Тема 15. Значення ландшафтного планування для цілей розвитку системи природоохоронних територій, рекреаційних територій та формування екологічної мережі.

Тема 16. Ландшафтне планування та його взаємозв'язок зі схемою планування території.

Тема 17. Міжнародні вимоги щодо СЕО. Закладення основ СЕО в Україні, законодавча база.

Індивідуальне завдання

Написання роботи на основі матеріалів, виконаних у ході самостійної роботи за темами змістовних модулів дисципліни.

Теми для індивідуальних робіт

1. Європейська ландшафтна конвенція та її значення для сфери планування територій.
2. Ландшафтна складова Керівних принципів сталого просторового розвитку Європейського континенту СЕМАТ.
3. Застосування ландшафтних підходів у вітчизняній практиці планування територій.
4. Вплив геологічних та геоморфологічних умов на розвиток території.
5. Врахування кліматичних умов та тенденцій зміни клімату для забезпечення сталого розвитку території.
6. Значення водних ресурсів для визначення напрямів розвитку території.
7. Ґрунти як основа визначення характеру освоєння території.
8. Рослинний і тваринний світ як стратегічний ресурс території та індикатор її екологічного стану.
9. Виявлення факторів, які визначають зміни в структурі землекористування, та можливості моделювання і спрямовування таких змін.
10. Значення транспортних комунікацій як ландшафтоформуючого елементу.
11. Вплив розвитку міської забудови на перебудову ландшафтів.
12. Роль природокористування у зміні ландшафтних умов території.
13. Врахування небезпечних природних процесів при планування території.
14. Попередження небезпечних процесів в довкіллі, обумовлених чи посилені антропогенною діяльністю.
15. Перцепційні властивості ландшафту та їх значення у сфері планування території.
16. Сучасні можливості географічних інформаційних систем для цілей моделювання розвитку території.
17. Екологічна мережа як каркас сталого просторового розвитку території.
18. Характеристика сприятливих ландшафтних умов для цілей розвитку рекреаційних територій.
19. Українська національна система природоохоронних територій, диференціація прийомів природокористування за категоріями природоохоронних територій, значення для планування території.
20. Вимоги Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті та їх значення для ландшафтного проектування.

Самостійна робота студента

1. Основні відмінності проекту районного планування від генерального плану.
2. Різниця між генеральним планом та ДПТ. Комплексний план.
3. Районне планування об'єкт, завдання.

4. Основні завдання схеми та проекту районного планування при розробці розділу ландшафтного планування.
5. Сфери діяльності, які розглядаються при в теорії і практиці містобудування та ландшафтній архітектурі.
6. Об'єкти ландшафтної архітектури при розробці Генеральної схеми.
7. Об'єкти ландшафтної архітектури при розробці обласних та районних схем.
8. Об'єкти міських еколого-містобудівних систем.
9. Розробка еколого-містобудівних систем в програмі позастадійного проектування.
10. Територіальний еколого-містобудівний прогноз на стадії розробки генерального плану.
11. Територіальний еколого-містобудівний прогноз на стадії концепції розвитку об'єднаної територіальної громади.
12. Територіальний еколого-містобудівний прогноз на стадії розробки схеми районів відповідно до нового адміністративно-територіального поділу.
13. Визначення рекреаційного ресурсу при розробці стратегії розвитку територіальної громади.
14. Визначення ресурсного потенціалу для організації різнорівневої системи туристично-рекреаційних систем.
15. Визначення ресурсного екологічного потенціалу міст різної величини.
16. Поняття всесвітньої екологічної мережі.
17. Системність ландшафтно-рекреаційних об'єктів на різних рівнях містобудівної діяльності.
18. Основні завдання формування ландшафтно-екологічної мережі.

Курсовий проект/курсова робота/РГР/Контрольна робота:
(тематика, зміст)

18) Основна література:

1. Містобудування. Довідник проектувальника / за ред. Т.Ф. Панченко. – К. Українбудінформ, 2001. – 192 с.
2. Фомін І.О. Основи теорії містобудування: Підручник. - К.: Наукова думка, 1997.- 191 с.
3. Білоконь Ю.М. Регіональне планування. Теорія і практика / За редакцією І.О.Фоміна. - Київ: Логос, 2003.- 246 с.
4. Гродзинський М.Д. Пізнання ландшафту: місце і простір: Монографія [у 2-х т.] / М.Д. Гродзинський. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2005, - Т.1. - 2005., 431 с.
5. Дмитрук О.Ю. Ландшафтно-урбанізаційні системи: конструктивно-географічні основи оптимізації та управління / О.Ю. Дмитрук. - К.: ВГЛ Обрії, 2004.-216 с.
6. Закон України "Про природно-заповідний фонд України" [Електронний ресурс]. Доступ до документу: <http://zak.onl.rada.gov.ua/laws/main/2456-12>
7. Європейська ландшафтна конвенція [Електронний ресурс]. Доступ до документу: http://zakoi0.rada.gov.ua/laws/show/994_154
8. Панченко Т.Ф. Туристичне середовище: природа, архітектура, інфраструктура (монографія) / Т.Ф. Панченко. – К.: Логос. 2009. – 176 с.
9. Ландшафтне планування в Україні / Л.Г.Руденко, Є.О.Маруняк, О.Г.Голубцов та ін.; під ред. Л.Г.Руденка. - К.: Реферат, 2014. - 144 с: іл.
10. Маринич О.М. Фізична географія України: Підручник / О.М. Маринич, П.Г. Шищенко. [3-тє вид.]. -К.: Т-во "Знання", КОО, 2006. 511 с;
11. основополагающие принципы устойчивого пространственного развития Европейского континента / Европейская конференция министров, ответственных за региональное планирование (СЕМАТ). - Совет Европы, 2000.
12. Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті [Електронний ресурс]. Доступ до документу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_Б99
13. Топчиев А.Г. Геоэкология: Географические основы природопользования / А.Г. Топчиев. - Одесса: "Астропринт", 1996. - 392 с.
14. Шищенко П.Г. Принципы и методы ландшафтного анализа в региональном проектировании. Монография / П.Г. Шищенко. - К.: Фитосоциоцентр, 1999. -284 с.
15. Державні будівельні норми України. Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях. ДБН Б-1-. Видання офіційне, -К.: Мінінвестбуд України, 2012. - с.
16. Закон України «Про генеральну схему планування території України» (07.02.2002) / Голос України. – 2002. – №61. – С.5.

19) Додаткові джерела:

Навчальні посібники:

1. Тимохія В.О. Основи містобудування / Навчальний посібник. - К.: ІЗМН, 1996.-216 с.

Допоміжна література:

1. Доценко А.І. Територіальна організація розселення (теорія і практика). – К.: НАН України, К.: «Фенікс», 2010. – 536 с.
2. Гавриленко Е.П. Ландшафтно-екологічне обґрунтування територіальних схем і проектів природопользования. Монографія. - К.: Фитосоціоцентр, 2003. - 188 с.
3. Державні будівельні норми України. Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях. ДБН Б-1-. Видання офіційне, -К.: Мінінвестбуд України, 2012. -с.
4. Беломесяцев А.Б. Правові основи архітектури / інститут сучасного мистецтва Академії мистецтв України. – Київ: Музична Україна. 2006. – 544 с.
5. Беломесяцев А.Б. Філософські основи архітектури / інститут сучасного мистецтва Академії мистецтв України. – Київ: ІПСМАМУ, 2005 – 488 с.
6. Демин Н.М. Управление развитием градостроительных систем. – К.: Будівельник, 1991, - 184 с.: кл.
7. Панченко Т.Ф. Теоретичні основи ландшафтної архітектури: конспект лекцій / Т.Ф. Панченко. – Київ: КНУБА, 2021. – 132 с.
8. Куйбіда В.С., Білоконь Ю. М. Територіальне планування в Україні: європейські засади та національний досвід. - . К.: Логос, 2009. - 108 с.
9. Методические рекомендации по архитектурно-планировочной организации природных парков Украинской ССР. – Київ: КиївНИПград, 1978. – 89 с.
10. Петлін В.М. Концепції сучасного ландшафтознавства / В.М. Петлін. -Львів: Видавничий центр ЛІТУ ім. Івана Франка, 2006. - 351с.
11. Петлін В.М. Конструктивне ландшафтознавство / В. М. Петлін. - Львів : ВІД ЛНУ імені Івана Франка, 2006. - 357 с.
12. Планування і розбудова територій: ДБН Б.2.2-12:19 – К.: Мінрегіон України, 2009. – 277 с.
13. Родичкин И.Д. Человек, среда, отдых / И.Д. Родичкин, - К.: Будівельник, 1977. 160 с.
14. Фомін І.О. Основи теорії містобудування: Підручник. - К.: Наукова думка, 1997.- 191 с.

Інформаційні ресурси:

<http://library.knuba.edu.ua/>- веб-сайт бібліотеки КНУБА

<http://www.coe.int/ru/web/landscape> – офіційна веб-сторінка Європейської Ландшафтної Конвенції (Рада Європи)

<http://www.landscapeinstitute.org/>- офіційний веб-сайт Ландшафтного Інституту (Великобританія)

<http://www.sciepdirect.com/science/journal/01692046> - онлайн версія журналу Landscape and Urban Planning

20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання					Інд. робота	Залік	Сума балів
Змістові модулі							
1	2	3	4	5			
8	8	8	8	8	30	30	100

21) Умови допуску до підсумкового контролю:

виконання практичних робіт; дотримання термінів виконання контрольної роботи; дотримання умов академічної доброчесності.

22) Політика щодо академічної доброчесності: Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат. Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2705>